BÜREYDE BİN HASİB (radıyallahü anh)

Eshâb-ı kirâm'ın büyüklerinden, Horasan taraflarında vefât eden en son sahâbî. İsmi Büreyde bin Eslem'dir. Meşhûr olan, künyesinin Ebû Abdullah olduğudur. 63 (m. 683) târihinde, Yezîd zamanında vefât etti. Abdullah ve Süleymân isminde iki oğlu vardır. Bedir savaşından önce müslüman oldu. Resûlullah, (aleyhisselâm) beraberinde Ebû Bekr-i Sıddîk ve onun azadlı kölesi Âmir bin Fuheyre (radıyallahü anh) olduğu halde Medine-i Münevvere'ye doğru gidiyorlardı. Bu sırada Mekke müşrikleri, onları yakalamak için harekete geçtiler. Her tarafı aramaya başladılar. Yakalayıp getirene büyük mükafatlar vad ediyorlardı. Hicret yolu üzerinde bulunan kabileler, bu iş için tam seferber olmuşlardı. Büreyde bin

Eslem de kendi kabilesinden yetmiş kişiyle beraber bu işin peşine düşmüştü. Karşılaştıkları zaman, Resûlullah (aleyhisselâm) ona: “Sen kimsin” diye sordular. “Büreyde” cevabını alınca Resûlullah (aleyhisselâm) Hazreti Ebû Bekir’e (radıyallahü anh) dönüp “Yâ Ebâ Bekir içimiz serinledi ve iyi oldu” buyurdular. Sonra “Kimlerdensin” diye suâl ettiler. “Eslem kabilesindenim” deyince, “Selâmetteyiz” buyurdular. Tekrar “Eslem’in hangi kolundan” diye sordular. “Sehm kolundan” cevabını alınca, “Yâ Ebâ Bekir senin nasîbin çıktı” buyurmuşlardır. Bu sefer Büreyde, Resûlullaha “Ya sen kimsin” dedi. Resûlullah (aleyhisselâm) “Allahü teâlânın Resûlü Muhammed” buyurunca, Büreyde “Eşhedü en lâ ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlüh: Ben şehâdet ederim ki, Allahü teâlâ’dan başka ilâh yoktur. Muhammed (aleyhisselâm) O’nun kulu ve Resûlüdür” diyerek o ve yanındakiler de îmân ettiler. Büreyde (radıyallahü anh) “Allahü teâlâya hamd ve senalar olsun ki bizler zorla değil, isteyerek müslüman olduk” buyurdu. Büreyde (radıyallahü anh) ertesi gün, “Yâ Resûlallah! Yanınızda sancak olmadan Medine’ye teşrîf etmeniz uygun değildir” diyerek başındaki sarığı, sancak gibi mızrağın ucuna bağlamıştır. Büreyde hazretleri Medîne-i Münevvere’ye kadar Resûlullah’ın (aleyhisselâm) önlerinde, livâ-i Muhammedi’yi (sancağı) taşımıştır.

Hazreti Büreyde, Resûlullah (aleyhisselâm) ile beraber bir çok muharebelere katılmış Mekke’nin fethinde bulunmuştur. Ayrıca Resûlullah’ın Hazreti Hâlid komutasında Yemen taraflarına gönderdiği orduda da yerini almıştır. Hazreti Büreyde Resûlullah’ın (aleyhisselâm) son zamanlarında Üsâme (radıyallahü anh) kumandasında Şam tarafına gönderdiği orduda sancak taşımıştır. Resûlullah’ın (aleyhisselâm) vefâtından sonra Eshâb-ı kiram (radıyallahü anhüm) çoğunlukla İslâmı yaymak ve hizmet için, etrâfa dağılmışlardı. İşte, İslâm’a hizmet ve onu her tarafa yayma aşkı ve ateşi ile rûhu yanan bu büyük sahabî Hazreti Osman zamanında, Horasan’a gönderilen ordu içerisinde de yerini almıştı.

Büreyde (radıyallahü anh) çok hadîs-i şerîf ezberlerdi. 164 hadîs-i şerîf rivâyet etti. Resûlullah’tan doğrudan rivâyette bulunmuştur. İki oğlu Abdullah bin Evs-i Huzâî Şa’bî Melik bin Üsâme kendisinden hadîs öğrendiler. Büreyde hazretleri, Resûlullah’ın, dâima mübârek nazarları karşısında bulunma se’âdetine kavuşan, istediği zaman huzûrlarına girip çıkabilen büyük bir sahâbîdir. Eshâb-ı kiramı hayırla anardı. Hazreti Ali, Osman, Talha ve Zübeyr (r.anhüm) hakkında düşüncesini soranlara, her birisi için Allahü teâlâ rahmet eylesin buyurmuştur.

Büreyde (radıyallahü anh) hazretlerinin bizzat işiterek rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerden bazıları şunlardır:

“Kim Kur’ân-ı kerîmi, okur, onu dünyâ kazancı için vasıta yaparsa, kıyâmet gününde, yüzü, etten soyulmuş bir kemikten ibâret olarak Arasat meydanına gelir.”

“Kabir ziyâretini size yasaklamıştım. Bundan sonra ziyâret edebilirsiniz. Böylece ibret alır, gafletten kurtulursunuz.”

“Münâfık adamlara, seyyid yani efendi, tabirini kullanmayınız (Hürmet göstermeyiniz). Çünkü onlar, seyyid olur, başkalarından üstün sayılırsa, Allahü teâlâ’nın gazâbını celbetmiş olursunuz.”

“Karanlıkta, mescidlere fazla gidenlere, kıyâmette tam bir nûra kavuşacaklarını müjdeleyiniz.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) El-A’lâm cild-2, sh. 250

2) Tehzîb-üt-tehzîb cild-1, sh. 432

3) Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-4, sh. 241

4) El-İsâbe cild-1, sh. 146

5) El-İstiâb cild-1, sh. 173

6) Müsned-i Ahmed bin Hanbel cild-5, sh. 346

7) Eshâb-ı Kirâm sh. 318